

operatu – stwierdził GGK podczas czerwcowej wideokonferencji.

Ponadto ku satysfakcji wykonawców operat powinien stać się znacznie chudszy (patrz ramka). Jak wspomnieliśmy, nie trzeba będzie do niego załączać chociażby szkicu podstawowego zawierającego wyniki analizy materiałów zasobu, raportu z pomiarów GNSS czy dzienników pomiarowych z pomiaru obiektów ewidencyjnych. Szczególnie ważną zmianą jest to, że częścią operatu nie będzie mapa przeznaczona dla zamawiającego. Po pierwsze, ODGiK nie będzie mógł zatem kwestionować jej treści, co

bywa niekiedy powodem negatywnych protokołów weryfikacji. Po drugie, ukróci to negatywne zjawisko kupowania map do celów projektowych jako „innych materiałów zasobu” zamiast zamawiania ich u geodety uprawnionego.

Nowe standardy są także drugą próbą upowszechnienia stosowania formatu GML. Stanie się on obowiązkowym standardem wymiany danych po dwóch latach od wejścia w życie tych przepisów. Przyjęto równocześnie zasadę, że wyniki pomiarów oraz dodatkowe informacje o obiektach objętych pomiarami utrwała się w postaci raportów, dzienników pomiarowych oraz szkiców polowych z zastosowaniem symboli graficznych określonych w rozporządzeniu ws. *BDOT500 i mapy zasadniczej*.

Dodajmy, że pomiary rozpoczęte i niezakończone przed wejściem w życie tych przepisów mają być wykonywane zgodnie ze starymi standardami.

• Kwestia mentalności

W artykule omówiliśmy tylko najważniejsze zmiany w standardach, warto więc na spokojnie usiąść i zapoznać się całym aktem. Czy faktycznie – jak tego chce tego GGK – znacznie ułatwi on pracę zarówno wykonawcom prac, jak i służbie geodezyjnej, a przy okazji zlikwiduje „powiatowe prawa”? Praktyka pokazuje, że nowe przepisy to za mało, bo potrzebna jest również zmiana mentalności. Wymóg stosowania formatu GML obowiązuje już od grudnia 2013 r. . W niektórych ośrodkach faktycznie jest on używany, ale w innych funkcjonują różne komercyjne rozszerzenia, a są i takie urzędy, gdzie wciąż królują materiały analogowe. Podobnie jest choćby z wykorzystaniem danych z dronów. Już stare standardy pośrednio dopuszczały ich użycie i część ODGiK-ów nie miała nic przeciwko. Inne nie chciały jednak widzieć tych danych na oczy.

Zresztą ta zmiana mentalności potrzebna jest również po drugiej stronie ODGiK-owej lady. Weryfikatorzy od lat narzekają na wykonawców, którzy oddają do zasobu buble, wychodząc z założenia, że ewentualne grube błędy wyłapie im urzędnik. Teraz ten bezpiecznik – przynajmniej w teorii – będzie znacznie mniej skuteczny i dobrze, by geodeci zdawali sobie z tego sprawę.

Wszelkie znaki na niebie i ziemi wskazują, że w najbliższych latach nie ma co liczyć na radykalne zmiany *Pgik*, które rozwiążą najbardziej palące problemy geodezji. Ale przy odrobinie dobrej woli ze strony i wykonawców, i urzędników, już te nowe standardy mają szansę zmienić wiele na lepsze.

Jerzy Królikowski

Główny geodeta kraju odniósł się do opublikowanego 30 lipca na Geoforum.pl artykułu „11 potencjalnych rań” dotyczącego nowelizacji *Prawa geodezyjnego i kartograficznego*, która weszła w życie 31 lipca.

W artykule tym wymieniliśmy zmiany w *Pgik*, które w toku konsultacji społecznych wskazywane były jako mogące rodzić problemy w stosowaniu. Główny geodeta kraju Waldemar Izdebski odniósł się do każdej z nich. Poniżej prezentujemy potencjalne rafały wraz z odpowiedziami GGK.

1. Wrowadzenie ryczałtów za materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (PZGiK) wydawane wykonawcom – czy nie zwiększą znacząco cen niektórych usług? Czy geodeta będzie mógł łatwo przerzucić tę podwyżkę na klienta?

Wprowadzenie ryczałtu na materiały zasobu nie wprowadza żadnych znaczących podwyżek, natomiast porządkuje i upraszcza zgłaszanie prac geodezyjnych. W rezultacie przekłada się to natomiast na znaczne oszczędności czasu i pieniędzy, ponieważ wykonawca nie będzie zmuszony do wielokrotnego występowania o potrzebne materiały, gdyż w ramach ryczałtu ma dostęp do wszystkich materiałów zasobu.

2. Obszar objęty pracą – czy powiatowy ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej (PODGiK) może narzucić inny niż wyznaczony przez wykonawcę w zgłoszeniu poligon, czego konsekwencją może być wyższa stawka ryczałtu?

Obszar objęty pracą jest wskazywany tylko i wyłącznie przez wykonawcę tych prac i organ nie może narzucać innego obszaru pracy.

3. Spodziewany termin zakończenia pracy geodezyjnej – czy możliwość zadeklarowania maksymalnie rocznego terminu zakończenia pracy (z opcją późniejszego przedłużenia) nie utrudni realizacji najbardziej skomplikowanych zleceń, trwających niekiedy nawet kilka lat?

Ponad 90% prac geodezyjnych jest realizowanych w ciągu jednego roku, w związku z tym ewentualna procedura przedłużania terminu zakończenia prac geodezyjnych będzie występować tylko w jednostkowych przypadkach, a uporzędkowanie w ustawie spraw związanych z terminami korzystnie wpłynie na funkcjonowanie zasobu.

Zawartość operatu technicznego

1. Spis treści.
2. Sprawozdanie techniczne.
3. Dokumentacja osnowy pomiarowej, jeżeli taka osnowa była założona.
4. Mapa porównania z terenem i szkice polowe, jeżeli zostały wykonane.
5. Wyniki wykonanych pomiarów geodezyjnych zapisane w postaci elektronicznej.
6. W przypadku, gdy przedmiotem pomiaru był przebieg linii granicznych działek ewidencyjnych, wznowienie znaków granicznych lub wyznaczenie położenia punktów granicznych, oryginały lub poświadczone za zgodność z oryginałem kopie protokołów przyjęcia granic, protokołów ustalenia granic, protokołów granicznych oraz aktów ugody, protokołów wznowienia znaków granicznych, protokołów wyznaczenia punktów granicznych, dowodów doręczeń zawiadomień lub doręczeń wezwań.
7. Oryginały lub poświadczone za zgodność z oryginałem kopie innych dokumentów pozyskanych i wykorzystanych przez wykonawcę.
8. Dokumentacja niezbędna do aktualizacji ewidencji gruntów i budynków w przypadku prac geodezyjnych skutkujących zmianami w tej ewidencji.

Obowiązkowa treść sprawozdania technicznego

1. Określenie celu wykonanych prac geodezyjnych.
2. Oznaczenie kancelaryjne zgłoszenia prac geodezyjnych.
3. Wykonawca prac geodezyjnych.
4. Imiona i nazwiska oraz numery uprawnień zawodowych geodetów uprawnionych biorących udział przy realizacji prac geodezyjnych oraz wskazanie kierownika prac geodezyjnych.
5. Data rozpoczęcia i zakończenia prac geodezyjnych.
6. Opis przebiegu i rezultatów wykonanych prac geodezyjnych, zawierający w szczególności:
 - a) zakres wykorzystania materiałów zasobu,
 - b) zastosowane technologie i metody pomiarowe.
7. Informacja dotycząca przekazywania plików do aktualizacji baz danych zasobu.

GGK rozwiewa wątpliwości dotyczące nowelizacji PgiK

Ominiemy 11 potencjalnych raf?

4. Spójność – na czym konkretnie ma polegać badanie spójności podczas weryfikacji pracy geodezyjnej? Czy dla geodety może to oznaczać sporo dodatkowej pracy polegającej na poprawianiu danych PZGiK?

Weryfikacja pod kątem spójności polega na sprawdzeniu, czy nie występują kolizje przestrzenno-opisowe pomiędzy danymi w zasobie a danymi przekazywanymi w ramach wykonanych prac geodezyjnych. Istnienie potencjalnych kolizji nie zawsze oznacza błąd wykonawcy, ponieważ w wyniku takiej weryfikacji może się okazać, że poprawie powinny ulec dane zasobu. Efektem badania spójności powinno być stwierdzenie, że dotychczasowe dane zbioru zasobu dadzą się uzupełnić nowymi danymi przekazywanymi jako wyniki prac geodezyjnych. Natomiast poprawianie danych zasobu nie było i nie jest zadaniem wykonawcy prac geodezyjnych.

5. Terminy weryfikacji – czy wszystkie ośrodki w kraju będą się trzymały ustawowych terminów weryfikacji (7-20 dni roboczych)? A jeśli nie, to jak wykonawca może skutecznie egzekwować ten obowiązek?

Ustawa *Prawo geodezyjne i kartograficzne* zobowiązuje organy weryfikujące prace geodezyjne do dochowania określonych w art. 12b ust. 1a terminów. Pomocne w dotrzymaniu terminów będzie ograniczenie treści operatów technicznych wynikające z nowego rozporządzenia ws. standardów, co będzie sprzyjało znacznie szybszej ich weryfikacji. W przypadku niedotrzymania terminów wykonawca ma możliwość złożenia skargi do wojewódzkiego inspektora nadzoru geodezyjnego i kartograficznego (WINGiK), który kontroluje działania administracji geodezyjnej i kartograficznej m.in. w tym zakresie.

6. Aktualizacja ewidencji gruntów i budynków (EGiB) – w jakich konkretnie przypadkach będzie dopuszczalne aktualizowanie EGiB na podstawie materiałów PZGiK w drodze czynności materialno-technicznej?

Zgodnie z ustawą *PgiK* dokumentacja przyjęta do zasobu stanowi podstawę aktualizacji informacji zawartych w EGiB.

Postępowanie organu w tym przypadku powinno być analogiczne do obecnego, kiedy to organ wprowadzał zmiany na wniosek, z tym że po nowelizacji ustawy taki wniosek nie będzie wymagany i zmiana powinna zostać wprowadzona bez konieczności wszczynania postępowania administracyjnego. W przypadku jakichkolwiek niezgodności danych zawartych w operacie geodezyjnym z danymi EGiB organ na podstawie art. 24 ust. 2c ustawy *PgiK* może odmówić, w drodze decyzji administracyjnej, aktualizacji informacji zawartych w EGiB.

7. Otwieranie danych przestrzennych – w jaki sposób powiaty powinny udostępnić bezpłatnie dane z EGiB oraz o osnowie, by były łatwo dostępne dla obywateli, a jednocześnie nie obciążały urzędników dodatkową pracą?

Dane powinny być udostępnione w pełnym zakresie, aby jak najlepiej służyły użytkownikom i usprawniały funkcjonowanie organu, w formie umożliwiającej łatwe pobieranie. Można skorzystać z przykładu udostępnienia danych dotyczących podstawowych osnów geodezyjnych, ortofotomapy, NMT, BDOT10k i innych przez Głównego Geodetę Kraju w serwisie Geportal.gov.pl.

8. Przepisy przejściowe – według jakiego cennika będą naliczane opłaty za materiały PZGiK dla zgłoszeń uzupełniających złożonych po 31 lipca?

Przepis art. 10 ustawy nowelizującej *Prawo geodezyjne i kartograficzne* stwierdza wyraźnie, że do spraw dotyczących obsługi zgłoszeń prac geodezyjnych lub prac kartograficznych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, zatem również w zakresie opłat za udostępnianie materiałów zasobu.

9. Użytki Bp (zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy) w EGiB – jak je aktualizować po zniesieniu obowiązku zgłaszania budynków?

Podstawą aktualizacji EGiB są przepisy art. 22 ust. 2 i 3 oraz art. 23 ust. 1-3 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*.

Podstawowym źródłem informacji dotyczącej użytku Bp jest informacja pochodząca od właściciela. Niedostarczenie informacji w terminie 30 dni od wystąpienia zmiany zagrożone jest sankcją, o której mowa w art. 48 ust. 1 pkt 5 ustawy *PgiK*.

10. Dzierżawy – co zrobić z dotychczasowymi danymi o dzierżawach w EGiB? Wykasować czy zachować?

Od 31 lipca 2020 r. nie ma podstaw prawnych do wykazywania w ewidencji gruntów i budynków: nowych dzierżaw, zabytków i form ochrony przyrody. Natomiast nie ma też podstaw do usuwania tych wpisów w bazach danych, ponieważ dla dokumentów wystawianych na dzień przed 31 lipca 2020 r. takie informacje powinny być ujawniane.

11. Likwidacja obowiązku zgłaszania prac kartograficznych – czy nie spowoduje znacznego spadku liczby przetargów na aktualizację BDOT10k oraz pogorszenia jakości tej bazy?

Likwidacja obowiązku zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych dotyczących ustawowych zadań realizowanych przez organy służby geodezyjnej i kartograficznej nie ma przełożenia na liczbę zamówień publicznych mających na celu m.in. aktualizację BDOT10k. Zakres zlecanych prac uzależniony jest od środków budżetowych przeznaczonych na ten cel. W tym roku budżetowym zarówno z budżetu marszałków województw, jak i z budżetu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK) przeznaczone na powyższy cel jest blisko 13 mln zł, w tym sam GUGiK ogłosił 6 zamówień na kwotę ponad 6 mln zł. Nowelizacja przepisów w tym zakresie ma na celu uproszczenie procedur administracyjnych dotyczących prac realizowanych tylko i wyłącznie przez organy służby geodezyjnej i kartograficznej i zlecanych tylko i wyłącznie przez te organy w ramach zamówień publicznych. Nie ma konieczności zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych do organu, który prace zleca na warunkach ściśle określonych w umowie i zgodnie z przepisami prawa.

Jerzy Królikowski